اخبار

رییس اتاق مشترک ایران و عمان:

گسترش صادرات و بهبود واردات در گرو افزایش رایزنان

رییس اتاق مشترک ایران و عمان با اشاره به کاهش تعداد رایزنان بازرگانی گفت: با افزایش نرخ دلار و کاهش بودجه سازمان توسعه تجارت، تعداد رایزنانی بازرگانی از ۲۱ به ۸نفر رسیده است. محسن ضرابی با تاکید بر نقش رایزنان بازرگانی بیان کرد: کشورهای توسعه یافته برای توسعه صادرات و بهبود وضعیت واردات و بازارهای داخلی به نقش رایزنان بازرگانی اهمیت ویژه‌ای قائل هستند، اما اگرچه سابقه فعالیت ما در این حوزه به حدود دو دهه می‌رسد ولی نتوانسته‌ایم به نتیجه مطلوبی برسیم. این فعال اقتصادی اضافه کرد: افزایش رایزنان بازرگانی نه تنها موجب بهبود تجارت می‌شود، بلکه منجر به تعدد اتاق‌های مشترک ایران با سایر کشورها خواهد شد. ضرابی افزایش نرخ ارز و کاهش بودجه سازمان توسعه تجارت را از مهم‌ترین دلایل کاهش رایزنان خارجی دانست و گفت: هر رایزن در سال حدود ۱,۵میلیارد تومان هزینه دارد و با توجه به اینکه ما در حال حاضر ۸رایزن داریم سازمان توسعه تجارت در مجموع باید سالانه ۱۲میلیارد تومان در این بخش هزینه کند. وی افزود: البته قائم مقام وزیر صنعت اظهار کرده که یکی از برنامه‌های اولویت‌دار سازمان توسعه تجارت در سال جاری افزایش تعداد رایزنان به ۱۵نفر است و با توجه به نقش و اهمیت آن‌ها در امر صادرات و واردات، ما نیز امیدواریم این اتفاق رخ دهد. ضرابی با اشاره به نقش اتاق در بهبود فعالیت رایزنان تاکید کرد: با توجه به اینکه در حال حاضر هماهنگی مناسبی بین رایزنان و وزارت امورخارجه ندارد، اتاق بازرگانی باید برای بهبود این ارتباط و هماهنگی بیشتر، اتاق‌های مشترکی به عنوان حلقه واسط در نظر بگیرد.

تغییر ریل صنعت فولاد ایران در بازارهای جهانی

وزارت صنعت از برنامه خود برای تغییر ریل و اصلاح ساختار صادرات زنجیره فولاد رونمایی کرد. حسین مدرس‌خیابانی، قائم‌مقام بازرگانی وزیرصنعت ضرورت تدوین این سیاست تازه را افزایش مزیت صادراتی زنجیره فولاد، شامل سنگ آهن، شمش و مقاطع فولادی اعلام کرد اما به گفته او، از این عامل مثبت بهره درستی نبرده‌ایم به‌طوری که به‌دلیل سیاستگذاری غیرمتمرکز در مسیر زنجیره فولاد، صدور سنگ‌آهن افزایش یافته و در نتیجه دسترسی تولیدکننده‌های بزرگ ایرانی، به این ماده اولیه تولید فولاد، کاهش یافته است.

با وجودکاهش نرخ پایه فلزات در سطح جهان، تغییر نرخ برابری ریال در برابر دلار، به افزایش مزیت صادراتی زنجیره فولاد ایران منجر شده، البته در این میان کیفیت بالای فولاد ایران هم خود عامل دیگری در افزایش اقبال مشتریان خارجی به این محصولات بوده، چنان که رضا رحمانی، وزیر صنعت، دیروز با امیدواری نسبت به آینده بازارهای صادراتی زنجیره فولاد، گفت: خوشبختانه فولاد ایران از لحاظ کیفیت بسیار مرغوب است و مشتری برای آن وجود دارد، بنابراین بعید به‌نظر می‌رسد برای صادرات این محصولات در آینده با مشکل مواجه شویم.

با این حال افزایش صادرات مواداولیه فولاد، یعنی سنگ آهن و کاهش واردات ماشین‌آلات مورد نیاز برای استخراج این ماده معدنی، نگرانی‌هایی را در صنایع داخلی ایجاد کرده است. منابع خبری گزارش می‌دهند کمبود سنگ آهن در بازار داخلی در ماه‌های گذشته موجب شده تولیدکننده‌های بزرگ، ازجمله فولاد مبارکه و ذوب‌آهن، برای تامین سنگ‌آهن به‌عنوان ماده اولیه تولید فولاد، با مشکلات زیادی مواجه شوند. این تولید کننده‌ها باید سنگ‌آهن را از شرکت‌های معدنی از جمله چادرملو و گل‌گهر بخرند و افزایش تمایل این شرکت‌ها برای صادرات مستقیم سنگ‌آهن، به‌معنای کاهش ماده اولیه تولید در صنایع داخلی، برای تولید شمش و سایر مقاطع فولادی است. با این حال وزارت صنعت می‌گوید از طریق اعمال سیاست‌های جدید تنظیم بازار در تلاش است زنجیره تولید و صادرات فولاد را متعادل نگه دارد.

حسین مدرس‌خیابانی، قائم‌مقام بازرگانی وزیرصنعت، در تشریح سیاستگذاری تازه دولت در حوزه صادرات فولاد گفت: صادرات فلزات اساسی از ایران، به‌شدت مزیت پیدا کرده، به‌گونه‌ای که اگر همه زنجیره فولاد، شامل سنگ آهن، شمش و مقاطع فولادی را هم صادر کنیم، باز هم مزیت صادراتی داریم. او توضیح داد: به‌دلیل مزیتی که برای محصولات صادراتی از ایران، به‌ویژه پس از دور جدید تحریم‌ها ایجاد شده، قابلیت صادرات انواع محصولات تولیدی در زنجیره فولاد افزایش یافته، به‌نحوی که هم در بخش سنگ آهن به‌عنوان ماده اولیه تولید آهن و فولاد، هم در بخش شمش فولاد، به‌عنوان کالای واسطه‌ای و هم در بخش مقاطع فولادی به‌عنوان محصول نهایی، در بازارهای جهانی مزیت صادراتی داریم. او افزود: در نتیجه این شرایط، با وجود آنکه تأکید داریم همه محصولات فولادی می‌بایست در بورس کالا عرضه شود، اما تولیدکنندگان درهر ۳بخش، یعنی سنگ آهن، شمش و تولید کننده‌های نورد فولاد، به انجام این کار تمایل چندانی نشان نمی‌دهند، زیرا به‌دلیل وجود بازارهای خوب صادراتی، ترجیح می‌دهند محصولاتشان را به سایر کشورها صادر کنند، بنابراین تغییر جهت‌گیری‌های صادراتی در زنجیره فولاد ضروری به‌نظر می‌رسد. مدرس‌خیابانی در توضیح سیاست وزارت صنعت، برای حفظ بازارهای داخلی، در کنار توسعه بازارهای صادراتی، گفت: اعتقاد داریم به هر میزان بتوانیم صادرات زنجیره فولاد و سایر فلزات اساسی را، از سمت صادرات مواداولیه تولید، مانند سنگ آهن، به سمت صادرات محصولات نهایی یا حتی واسطه‌ای، با ارزش افزوده بالاتر سوق دهیم، میزان ارزآوری این محصولات، برای اقتصاد ایران بیشتر می‌شود. او ادامه داد: اعتقاد داریم که باید هر ۳حلقه زنجیره فولاد به‌صورتی متوازن و با همدیگر کار کنند، مثلا اگر همه سنگ آهن تولید داخل را صادر کنیم، کارخانه‌های تولید شمش با کمبود سنگ آهن مواجه می‌شوند و علاوه بر آن فرصت تولید و صادرات شمش و حضور در بازارهای هدف صادراتی را از دست می‌دهیم، چنان‌که آمارها نشان می‌دهد این روزها به‌دلیل کمبود سنگ‌آهن، میزان تولید فولاد مبارکه و ذوب‌آهن کاهش یافته است. مدرس‌خیابانی تأکید کرد: با افزایش مزیت‌های صادراتی زنجیره فولاد ایران، ضرورت داشت وزارت صنعت سازوکاری برای حمایت و تداوم تولید در همه بخش‌های زنجیره فولاد طراحی کند، در نتیجه تلاش کردیم با وضع عوارض صادراتی بر سنگ‌آهن، به تداوم روند تولید، در قالبی تعریف شده، کمک کنیم. او در عین حال توضیح داد: البته نباید این سیاست تازه، به‌عنوان اعمال محدودیت، در مسیر صادرات سنگ آهن، تلقی شود.

بازار ۴۰۰ میلیارد دلاری در انتظار ایران

حضور ایران در اتحادیه اقتصادی اوراسیا به مراحل نهایی خود نزدیک می‌شود. ظرفیت بازار اوراسیا برای واردات کالاهای ایرانی بسیار بالاست و اگر ایران بتواند سهم مناسبی برای این بازار بزرگ به دست آورد، نیازی به کشیدن ناز اروپایی‌ها برای تجارت با قاره سبز نخواهد داشت.

کشورهای اتحادیه اوراسیا سالانه ۴۰۰ میلیارد دلار کالا وارد می‌کنند در حالی که هم‌اکنون ایران کمتر از ۲درصد این کیک ۴۰۰ میلیارد دلاری سهم دارد. اگر ایران بتواند سهم خود را از واردات اوراسیا به ۱۰درصد افزایش دهد، به معنای صادرات سالانه ۴۰ میلیارد دلار کالای غیرنفتی است. این در حالی است که کل صادرات نفت ایران در شرایط غیرتحریمی حدود ۵۰ میلیارد دلار بوده است. آمارها نشان می‌دهد عمده واردات کشورهای اوراسیا محصولات کشاورزی است که ایران قابلیت بالایی برای تامین این کالاها دارد. اتحادیه اوراسیا شامل پنج کشور روسیه، قرقیزستان، قزاقستان، بلاروس و ارمنستان است که در سال ۲۰۱۴ تشکیل و یک سال بعد به صورت رسمی آغاز به فعالیت کرد. تولید ناخالص داخلی کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا حدود دو تریلیون دلار در سال برآورد می‌شود. مجموع ارزش صادرات و واردات کشورهای عضو این اتحادیه حدود ۷۵۰ میلیارد دلار است و این در حالی است که براساس گزارش سازمان توسعه تجارت، میزان تراز تجاری بین ایران و کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا در سال ۲۰۱۷ فقط ۲درصد کل مبادلات بازرگانی ایران را شامل می‌شد. اگر کشورمان بتواند همکاری خود را با این اتحادیه افزایش دهد، می‌تواند تا ۱۰درصد از مبادلات این بازار را تصاحب کند و به‌راحتی حدود هشت میلیارد دلار عایدی از این راه داشته باشد. این در حالی است که میزان صادرات نفت ایران به اروپا بسیار کمتر از این رقم است، بنابراین به نوعی می‌توان گفت عواید پیوستن ایران به این اتحادیه از عواید تجارت با اروپا در قالب برجام و اینستکس بسیار مهم‌تر است. نکته مهم آن‌که برخلاف بازار اروپا که به‌سختی کالاهای ایران را می‌پذیرد، با توجه به این‌که جوامع اتحادیه اوراسیا اشتراکات فرهنگی-اجتماعی فراوانی با ایران دارند، لذا دسترسی ایران به بازارهای این منطقه راحت‌تر خواهد بود. در شرایطی که تحریم‌های موجود علیه ایران و روسیه، محدودیت‌هایی برای فعالیت‌های اقتصادی این دو کشور به وجود آورده، این توافق برای هر دو طرف از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و می‌تواند عاملی برای توسعه روابط اقتصادی ایران و روسیه باشد.

تعرفه کدام کالاها صفر می‌شود؟

براساس موافقت‌نامه ایران و اوراسیا، بین صفر تا صد درصد کاهش تعرفه‌ای و گمرکی بر دسته‌ای از کالاها میان دو طرف برقرار می‌شود و ایران می‌تواند صادرات کالاهای خود را به مقصد پنج کشور اوراسیایی تا چند برابر افزایش دهد. این به این معنا است که شرکت‌های دولتی، خصوصی و تجار ایرانی می‌توانند این کالاها را با شرایط بسیار آسان‌تر و عوارض گمرکی بسیار کمتر به کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا که اغلب همسایه ما هستند، صادر کنند و در مقابل، شرکت‌های دولتی، خصوصی و تجار کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا نیز می‌توانند با تسهیلات بیشتری به تجارت با ایران بپردازند. مانند سایر موافقت‌نامه‌های ترجیحات تجاری، دو فهرست کالایی شامل ترجیحات اعطایی دو طرف (ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا) پیوست موافقت‌نامه مذکور است که تعداد اقلام مشمول اعطای ترجیحات توسط ایران به اوراسیا ۳۶۰ قلم و تعداد اقلام اعطایی اوراسیا ۵۰۲ قلم کالاست. مطابق فهرست اعطایی اوراسیا قرار است تعرفه ۱۷۵ ردیف کالا از جمله انواع فرش دستباف و ماشینی، پسته، انواع میگو، میوه‌هایی مانند پرتقال و لیمو، سبزیجات، خرما، بیسکوییت و شیرینی، برخی محصولات از پلیمرهای پروپیلن، ورق‌های پلاستیکی، محصولات بهداشتی و ... صفر شود. این فهرست کالاهای مختلف در حوزه‌های مواد غذایی، مواد مصرفی شیمیایی، محصولات ساختمانی، صدور خدمات فنی و مهندسی، محصولات صنعتی و محصولات کشاورزی از سوی اتحادیه اوراسیا و ۳۶۰ قلم کالا در همان موارد مشابه را از سوی ایران شامل می‌شود که درمجموع کل اقلام مشمول در موافقت‌نامه به ۸۶۲ مورد می‌رسد.

بازار اوراسیا، فرصتی بی‌نظیر برای تجار ایرانی

در همین خصوص مهدی سنایی، سفیر ایران در روسیه در گفت‌وگو با ایرنا گفت: تجارت آزاد ایران با اتحادیه اقتصادی اوراسیا، گام مهمی در عرصه تجارت خارجی ایران و گسترش مبادلات با همسایگان شمالی است و پیش‌بینی می‌شود به‌زودی مبادلات ایران با کشورهای عضو این اتحادیه با رشد چشمگیری مواجه خواهد شد.

سنایی افزود: مذاکرات از چهار سال پیش آغاز شد و اکنون جدولی از کالاهایی که قرار است شامل کاهش یا حذف تعرفه شود، تهیه شده و طرفین با رایزنی فراوان در نهایت به توافق رسیدند.

سفیر ایران در روسیه درباره فواید این قرارداد برای ایران خاطرنشان کرد: این مساله پس از اجرایی شدن، تأثیر به‌سزایی در روان‌سازی تجارت منطقه‌ای بر جای می‌گذارد و با کاهش تعرفه‌های گمرکی به توسعه مبادلات تجاری بین ایران و کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا کمک زیادی می‌کند.

سنایی با بیان این‌که اتحادیه اقتصادی اوراسیا فرصتی استثنایی پیش روی اقتصادی ایران می‌گذارد، اظهار کرد: ایران در سال ۱۳۹۵ به کمیسیون اقتصادی اتحادیه اوراسیا پیشنهاد ایجاد یک منطقه آزاد تجاری میان ایران و این اتحادیه را مطرح کرد؛ پیشنهادی که از جانب اعضای آن نیز مورد استقبال قرار گرفت و طی دو سال مذاکرات متعدد و ارزیابی کمی و کیفی اقلام و میزان تعرفه ترجیحی آنها، بالاخره این موافقت‌نامه در ۲۷ اردیبهشت ۱۳۹۷ در شهر آستانه قزاقستان به امضا رسید. وی افزود: در پی مذاکرات متعدد طی دو سال گذشته، طرفین توانسته‌اند برای اعمال تعرفه‌های ترجیحی روی بسیاری از کالاهایی که از ایران به پنج کشور عضو این اتحادیه - روسیه، ارمنستان، قزاقستان، بلاروس و قرقیزستان - صادر می‌شود و همچنین کالاهایی که از این کشورها به ایران وارد می‌شود به توافق برسند.

گسترش بازارهای تجاری با عضویت در اتحادیه اوراسیا

هرویک یاریجانیان، رئیس اتاق مشترک ایران و ارمنستان نیز در این باره گفت: ایران هنوز به اتحادیه اقتصادی اوراسیا نپیوسته است با این حال قرار است روابطی بین این دو برقرار شده و بسیاری از کالاها با تعرفه ترجیحی بین دو طرف تبادل شود. وی افزود: پیوستن به این اتحادیه یا همکاری با آن با توجه به جمعیت ۲۰۰ میلیون نفری که دارد می‌تواند مزایای زیادی برای ایران داشته باشد به طوری که با توجه به تشدید تحریم‌ها، هرچقدر ایران به عضویت پیمان‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای درآید از نظر اقتصادی، اجتماعی و سیاسی سود برده است. رئیس اتاق مشترک ایران و ارمنستان تشریح کرد: هم‌اکنون کشورهای روسیه، بلاروس، قزاقستان، قرقیزستان و ارمنستان عضو این اتحادیه هستند و کشورهایی همچون ویتنام، سنگاپور و هندوستان درخواست عضویت در این اتحادیه را داده‌اند که اقتصاد این کشورها متوسط رو به بالاست، درنتیجه اگر با تجار آنها به دادوستد بپردازیم از سیستم اتکای صرف به بازارهایی همچون عراق و افغانستان رهایی پیدا می‌کنیم. یاریجانیان با بیان این که تبادلات ایران و ارمنستان نزدیک به ۳۰۰ میلیون دلار است، گفت: با عضویت در این اتحادیه طبیعتا فرصت بیشتری برای تولید و اشتغال، صادرات و خلق ثروت پدید خواهد آمد و به نوعی می‌توان گفت عضویت در هر اتحادیه محسنات زیادی برای کشورهای عضو به همراه خواهد داشت.

لزوم توسعه صنایع تکمیلی همراه با تعرفه‌گذاری ترجیحی

کاوه زرگران، نایب‌رئیس اتاق مشترک ایران و روسیه نیز درباره توافقنامه ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا گفت: سه سالی است که همواره بحث عضویت ایران در اتحادیه اوراسیا مطرح می‌شود، ولی هیچ‌گاه به سرانجام مطلوب نمی‌رسد؛ اما اخیرا دو طرف قصد دارند با گذاشتن تعرفه‌های ترجیحی روی برخی کالاها، تجارت با هم را رونق بدهند با این حال در فهرست تعرفه‌های ترجیحی و کالاها موشکافی صورت نگرفته است، مثلا نوشته روغن و معلوم نیست این روغن خام است یا بسته‌بندی‌شده.

نایب‌رئیس اتاق مشترک ایران و روسیه تصریح کرد: واردات کالاهایی که با ظرفیت مناسب در کشور در حال تولید است برای کشور مزیتی ندارد مگر این که بتوانیم به امکاناتی در زمینه همان کالا و در حوزه صنعت دست پیدا بکنیم. زرگران در ادامه یادآور شد: تجار کشور می‌توانند در بازار ۲۸ میلیارد دلاری محصولات غذایی و کشاورزی روسیه سهم عظیمی داشته باشند لکن مشکل کشور بزرگ‌تر از تعرفه‌گذاری ترجیحی است چون مثلا در حوزه کشاورزی تولید، بسته‌بندی صنایع تکمیلی جداسازی محصولات باکیفیت باشد تا در بازارهای جهانی حضور پیدا کنیم ولی متاسفانه از این نظر ما خیلی پیشرفتی نداشته‌ایم.

بزرگ‌ترین توافق تجاری تاریخ ایران

حمید زادبوم، سرپرست سازمان توسعه تجارت ایران از اتمام فرآیند قانونی تصویب داخلی موافقت‌نامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو خبر داد و گفت: با اعلام رسمی اتحادیه اقتصادی اوراسیا و همچنین کشورمان، مبنی بر اتمام فرآیند قانونی تصویب داخلی موافقت‌نامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا شامل کشورهای روسیه، ارمنستان، قزاقستان، قرقیزستان و بلاروس، این موافقت‌نامه در آبان سال جاری اجرایی خواهد شد.

وی با تأکید بر این نکته که قرار نیست کشورمان به عضویت اتحادیه اقتصادی اوراسیا درآید و فقط اجرایی شدن یک موافقت‌نامه تجاری بین طرفین است، اظهار کرد: عضویت در یک اتحادیه اقتصادی به معنای تبعیت از تصمیمات کلان اقتصادی، پولی، مالی و تجاری کمیسیون اقتصادی آن اتحادیه، آزادی بازارهای کالا و خدمات و نیروی کار و سرمایه بین اعضا و اعمال تعرفه‌ها و سیاست‌های تجاری مشترک در مقابل کشورهای ثالث است که به هیچ وجه مدنظر کشورمان نیست.

زادبوم افزود: موضوع تشکیل این موافقت‌نامه در سال ۱۳۹۴ مطرح شد که مطابق توافق اولیه، مقرر شد موافقت‌نامه موقتی شامل تعدادی از اقلام برای اعطای ترجیحات تعرفه‌ای میان طرفین به امضا برسد.

سرپرست سازمان توسعه تجارت ایران بیان کرد: موافقت‌نامه حاضر پس از قریب به دو سال مذاکره به نتیجه رسید و در اردیبهشت سال ۱۳۹۷ توسط وزیر وقت صمت و مقامات کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا امضا شد. این موافقت‌نامه درواقع موافقت‌نامه‌ای موقت در راستای تشکیل ترتیبات تجارت آزاد میان ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا است و دوره اعتبار موافقت‌نامه، سه سال (قابل تمدید) در نظر گرفته شده تا متعاقب آن مذاکرات برای تبدیل این موافقت‌نامه به توافق تجارت آزاد آغاز شود.

وی تشریح کرد: این موافقت‌نامه مفصل‌ترین و جامع‌ترین موافقت‌نامه تجاری است که تاکنون ایران منعقد کرده و شامل ۹ فصل: قواعد عمومی، تجارت کالا، چاره کارهای تجاری، موانع فنی فراراه تجارت، اقدامات بهداشتی و بهداشت گیاهی، قواعد مبدأ، تسهیل تجاری، حل‌وفصل اختلافات و مقررات پایانی است.

سرپرست سازمان توسعه تجارت ایران اضافه کرد: البته رفع موانع غیرتعرفه‌ای، توسعه همکاری‌ها در زمینه گمرکی، استانداردها، تسهیل تجارت و فراهم آوردن زمینه همکاری بخش‌های خصوصی از دیگر مفاد مهم این موافقت‌نامه است و همکاری تمام دستگاه‌های مسؤول را برای اجرای آنها می‌طلبد که با توجه به وجود پتانسیل بالای تجاری و اقتصادی بین ایران و کشورهای عضو اتحادیه مذکور، پیش‌بینی می‌شود با اجرایی شدن این موافقت‌نامه سطح همکاری‌های اقتصادی و تجاری کشورمان با کشورهای عضو این اتحادیه ارتقا یابد.

وی با اشاره به این‌که این مهم نیازمند همکاری تمامی دستگاه‌های دولتی ذی‌ربط و تلاش بخش‌های خصوصی اعم از تولیدکنندگان و صادرکنندگان جهت حضور موفق در بازارهای کشورهای مذکور است، افزود: وزارت صنعت، معدن و تجارت و به‌ویژه سازمان توسعه تجارت به عنوان متولی این موافقت‌نامه تجاری، آماده همکاری و ارائه کمک‌ها و اطلاعات لازم در این خصوص هستند و میز اوراسیا نیز برای پیگیری امور مربوط به این موافقت‌نامه در این سازمان تشکیل شده است.

استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات منتظر نظر سازمان مالیاتی

استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات بیش از۶ماه معطل ارسال اسامی صادرکنندگانی که رفع تعهد ارزی نموده‌اند از سوی بانک مرکزی بود؛حال اسامی به سازمان امور مالیاتی رسیده و منتظر اجرا است.

بعد از تلاطمات ارزی و دستورالعمل‌های متعددی که از سوی بانک مرکزی و دستگاه‌های مختلف دولتی برای ساماندهی بازار ارز و مدیریت نوسانات ارزی در سال گذشته وضع شده است، اکنون بسیاری از روندهای متعادل گذشته درگیر بوروکراسی اداری است تا ضعف‌هایی که در سال گذشته ناشی از بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها ایجاد شده، از پیش روی جامعه تجاری کشور برداشته شود.

یکی از این موارد مالیات بر ارزش افزوده صادرات است؛ طبق قانون، چند سالی است که صادرات از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف شده است. در واقع، صادرات غیرنفتی کشور در راستای مشوق‌های دولت، از پرداخت هر گونه مالیات بر ارزش افزوده معاف است و اگرچه صادرکننده هنگام طی کردن فرآیند اداری صادرات باید این مالیات را به حساب دولت واریز کند اما پس از تکمیل فرایند اداری صادرات، باید حداکثر ظرف مدت یکماه مبالغ پرداختی بابت مالیات بر ارزش افزوده به صادرکنندگان مسترد شود.

اکنون بیش از شش ماه است که صادرکنندگان از بهره‌مندی از این امتیاز محروم بوده و توانایی بازدریافت مالیات بر ارزش افزوده خود از سوی دولت را ندارند؛ چراکه دولت، استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرات را منوط به رفع تعهد ارزی کرده و حتی صادرکنندگانی که رفع تعهد ارزی هم کرده باشند، تاکنون به دلیل ناهماهنگی‌های به وجود آمده میان بانک مرکزی و سازمان امور مالیاتی در تدوین اطلاعات صادرکنندگان، دسترسی به این بخش از منابع مالی خود ندارند.

یک مقام مسئول در نظام بانکی از ارسال اسامی صادرکنندگانی به سازمان امور مالیاتی خبر داد که رفع تعهد ارزی کرده‌اند و گفت: بر اساس اعلام بانک مرکزی، فهرست صادرکنندگان به این سازمان اعلام شده و اکنون کار در دست سازمان امور مالیاتی است.

وی افزود: سازمان امور مالیاتی نیز بر اساس استعلامی که صورت گرفته، در حال بررسی اسامی صادرکنندگان است تا پروسه استرداد مالیات بر ارزش افزوده را آغاز نماید.

پیگیری‌ها از سازمان امور مالیاتی نیز از دریافت اسامی ارسالی بانک مرکزی توسط سازمان مالیاتی حکایت دارد و به گفته مقامات این سازمان، کار بررسی پرونده‌های صادرکنندگان آغاز شده است.

براساس گزارش مرکز آمار ایران؛

تورم کالاهای صادراتی به ۱۳/۶درصد رسید

تغییرات شاخص قیمت کالاهای صادراتی مبتنی بر داده‌های ریالی بهار امسال ۱۳.۶ درصد است که در مقایسه با تورم فصلی زمستان ۱۳۹۷ حدود ۱۰.۵ واحد درصد کاهش داشته است.

قیمت کالاهای صادراتی یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیر گذار بر میزان مبادلات خارجی کشورها و نیز یکی از عوامل تعیین کننده رابطه مبادله می‌باشد و تغییرات آن‌ها از اهمیت بالایی برخوردار است. در طرح شاخص قیمت کالاهای صادراتی از کلیه کدهای تعرفه صادراتی کشور در سال ۱۳۹۰ (سال پایه) استفاده می‌شود. روش جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از آمارهای ثبتی گمرک جمهوری اسلامی ایران و طبقه بندی مورد استفاده سیستم طبقه بندی نظام هماهنگ شده توصیف و کدگذاری (HS) می‌باشد. نتایج حاصل از این طرح در سطح کل کشور و برای ۲۰ گروه اصلی طبقه‌بندی HS قابل انتشار است و به تفکیک دلاری و ریالی محاسبه و منتشر می‌شود. ذکر این نکته ضروری است که برای محاسبه شاخص فصل بهار ۱۳۹۸ از داده‌های مقدماتی گمرک جمهوری اسلامی استفاده شده است. لذا نتایج اعلام شده به صورت مقدماتی بوده و استفاده از آن‌ها بایستی با ملاحظه انجام شود. شایان ذکر است که پس از استخراج و ارائه داده‌های قطعی سال ۱۳۹۸ توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران، شاخص صادرات نیز از سوی مرکز آمار بازنگری شده و ارقام نهایی شاخص مربوط به این دوره مجدداً به صورت قطعی منتشر خواهد شد. تغییرات شاخص قیمت کالاهای صادراتی مبتنی بر داده‌های ریالی در فصل بهار ۱۳۹۸ نسبت به فصل قبل ۱۳۹۷، ۶,۱۳ درصد است که در مقایسه با تورم فصلی زمستان ۱۳۹۷ (برابر با ۲۴.۰ درصد) حدود ۱۰.۵ واحد درصد کاهش داشته است. همچنین تغییرات شاخص قیمت کالاهای صادراتی مبتنی بر داده‌های دلاری نیز در فصل بهار ۱۳۹۸ نسبت به فصل قبل، ۰.۱ درصد افزایش داشته که در مقایسه با تورم فصلی زمستان ۱۳۹۷ (برابر با ۰.۷ درصد) حدود ۰۶ واحد درصد کاهش داشته است. در گروه‌های اصلی طبقه بندی HS کمترین نرخ تورم فصلی در بخش ریالی مربوط به گروه «چربی‌ها و روغن‌های حیوانی یا نباتی، فرآورده‌های حاصل از تفکیک آنها، چربی‌های خوراکی آماده موم‌های حیوانی یا نباتی»(۱,۰-درصد) و بیشترین نرخ مربوط به گروه «کالاها و مصنوعات گوناگون»(۳۳.۶ درصد) است. تغییرات شاخص قیمت کالاهای صادراتی مبتنی بر داده‌های ریالی در فصل بهار ۱۳۹۸ نسبت به فصل مشابه سال قبل ۹۵,۱ درصد است که در مقایسه با تورم نقطه به نقطه زمستان ۱۳۹۷ (برابر با ۱۰۲.۹ درصد) ۷.۸ واحد درصد کاهش داشته است. همچنین تغییرات شاخص قیمت کالاهای صادراتی مبتنی بر داده‌های دلاری در فصل بهار ۱۳۹۸ نسبت به فصل مشابه سال قبل ۱۲.۷ درصد است که در مقایسه با تورم نقطه به نقطه زمستان سال ۱۳۹۷ (برابر با ۲۳.۹ درصد) ۱۱.۲ درصد کاهش داشته است. در گروه‌های اصلی طبقه بندی HS کمترین نرخ تورم نقطه به نقطه در بخش ریالی مربوط به گروه «مروارید طبیعی یا پرورده، سنگ‌های گرانبها و ...»(۰.۳-درصد) و بیشترین نرخ مربوط به گروه «کالاها و مصنوعات گوناگون» (۲۱۴.۲ درصد) است. تغییرات میانگین شاخص قیمت کالاهای صادراتی مبتنی بر داده‌های ریالی در چهار فصل منتهی به فصل بهار ۱۳۹۸ برابر با ۷۸.۴ درصد بوده است که در مقایسه با تورم سالانه‌ی زمستان ۱۳۹۷ (برابر با ۶۱.۱ درصد) ۱۷.۳ واحد درصد افزایش داشته است. تغییرات میانگین شاخص قیمت کالاهای صادراتی مبتنی بر داده‌های دلاری در چهار فصل منتهی به فصل بهار ۱۳۹۸ برابر با ۱۹.۳ درصد بوده است که در مقایسه با تورم سالانه‌ی زمستان ۱۳۹۷ (برابر با ۱۹.۶ درصد) ۰.۳ درصد کاهش داشته است. در گروه‌های اصلی طبقه بندی HS کمترین نرخ تورم سالانه در بخش ریالی مربوط به گروه «مروارید طبیعی یا پرورده، سنگ‌های گرانبها و ...»(۸.۲ درصد) و بیشترین نرخ مربوط به گروه «کالاها و مصنوعات گوناگون»(۱۵۰.۱ درصد) است.

اخبار کوتاه

امکان ترخیص قسمتی از کالاهای مشمول گروه۴

معاون فنی و امور گمرکی گمرک ایران از امکان ترخیص قسمتی از کالاهای مشمول گروه ۴ براساس تصمیمات اتخاذ شده در هفتمین جلسه شورای بازرگانی و ابلاغیه وزیر صمت خبر داد. مهرداد جمالی ارونقی از امکان ترخیص قسمتی از کالاهای مشمول گروه ۴ براساس تصمیمات اتخاذ شده در هفتمین جلسه شورای بازرگانی و ابلاغیه وزیر صمت خبر داد. وی در پستی در صفحه شخصی خود در شبکه‌های اجتماعی نوشت: با عنایت به طرح موضوع ترخیص کالاهای گروه ۴ تأمین ارز شده، متعاقب تشکیل جلسه و بررسی‌های صورت پذیرفته و موافقت بانک مرکزی، وزارت صمت و گمرک ایران با موضوع و وفق بند ۱۴ تصمیمات متخذه در هفتمین جلسه شورای بازرگانی ۲۷ مردادماه ۱۳۹۸ و مطابق دستور و ابلاغیه وزیر محترم صمت، «امکان ادامه فرایند تجاری اعم از تمدید و ویرایش ثبت سفارش و یا ترخیص کالا برای آن دسته از پرونده‌های مشمول تعرفه‌های گروه (۴) که چه قبل و یا بعد از تاریخ ممنوعیت کالا تأمین ارز شده باشند (به جز خودروهای سواری) فراهم گردید.»

افزایش شکاف درآمد و هزینه کارگران

تنش‌های ارزی ۲ سال اخیر بر اقتصاد ایران و معیشت خانوارهای ایرانی اثرات انکارناپذیری داشته است. جامعه کارگری عمدتا نسبت به یقه‌سفیدها، اصناف و دیگر کسب‌وکارها از درآمدهای پایین‌تری برخوردار است و نیمی از خانوارها به‌نوعی با درآمد کارگری روزگار می‌گذرانند.

محاسبات تشکل‌های کارگری نشان می‌دهد فعلا در بهترین حالت، حداقل دستمزد پرداختی به کارگران فقط جوابگوی تأمین یک‌سوم حداقل‌های معیشتی خانوارهای کارگری است و عملا دوسوم نیازهای معیشتی این خانوارها بی‌پاسخ باقی می‌ماند. در طول یک سال گذشته، هرگونه درخواست برای جبران هزینه معیشت کارگران تقریبا بی‌پاسخ مانده و دولت، به‌ویژه در قامت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان برنامه‌وبودجه چیزی جز وعده وعید برای رسیدگی به وضع کارگران ارائه نداده است. به‌عنوان‌مثال در تیرماه ۹۷ زمانی که تشکل‌های کارگری جبران هزینه‌های تحمیل‌شده به معیشت کارگری از طریق افزایش دستمزد نقدی یا توزیع بن کالا را خواستار شدند، انوشیروان محسنی بندپی، سرپرست وقت وزارت کار، وعده داد در جریان اجرای طرح دولت برای توزیع سبد کالا، کارگران نیز موردتوجه قرار گیرند؛ درحالی‌که طرح سبد کالا برخلاف اعلام دولت، که بنا بود به‌صورت متناوب و در چندین دوره اجرا شود، به یکی دو دوره محدود شد و به معیشت خانوارهای کارگری کمکی نکرد.

پارسال میانگین حقوق کارگران حداقل‌بگیر؛ ۴۰۰ هزار تومان افزایش یافت و حقوق کارگران سایر سطوح مزدی نیز ۱۳ درصد به‌اضافه رقم ثابت ماهانه ۲۶۱ هزار تومان افزایش یافت. این میزان افزایش حقوق برای کارگران، در حالی به تصویب شورای‌عالی کار رسید که تورم ناخوانده ۳۰ درصدی در سال ۹۷ به ایجاد شکاف میان دستمزد و معیشت کارگری دامن زد و افزایش مزد ۹۸ در بهترین حالت می‌توانست فقط تورم انتظاری سال ۹۸ را جبران کند که البته در این مورد نیز به‌واسطه تورم سرکش حوزه مسکن، تردیدهای بزرگی وجود دارد.

درنتیجه عملا تنگنای معیشتی کارگران به‌واسطه جبران نشدن هزینه‌های معیشت همچنان باقی ماند. البته این بحران برای سایر مزدبگیران غیرکارگر نیز در سال ۹۷ رخ داد و رفاه اقتصادی آنها را کاهش داد؛ چنان‌که بررسی‌های اتاق تهران با استناد به داده‌های مرکز آمار نشان می‌دهد رشد درآمد خانوارهای شهری و روستایی در ۱۳۹۷ با درنظر گرفتن نرخ تورم، روند نزولی شدیدی داشته است.

براساس این گزارش، متوسط درآمد هر خانوار شهری با رشد حقیقی منفی ۹,۶درصد، نسبت به پارسال، همراه بوده و این رشد برای خانوارهای روستایی به منفی ۱۲,۶درصد رسیده است؛ درحالی‌که سرانه واقعی تولید ناخالص داخلی در این سال فقط ۶درصد کاهش یافته بود.

بهمن‌ماه پارسال، نمایندگان کارگری، کارفرمایی و دولت در شورای‌عالی کار روی رقم ۳میلیون و ۷۵۹هزار و ۲۰۰تومان به‌ع